

ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ (ਓਡੀਓਪੀ)

ਸਥਾਨਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

- ਓਡੀਓਪੀ ਸਥਾਨਕ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਕਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਪਹਿਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 770 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਪਹਿਲ ਹੁਣ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਹਿਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।
- ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਈ-ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ (ਜੀਈਐੱਮ)-ਓਡੀਓਪੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਐਨਬੋਰਡਿੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਓਡੀਓਪੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਾਣ ਪੱਛਾਣ: ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਨਕ ਕਰਾਫਟ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੀਚੋਂ-ਬੀਚ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਬੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਰੀਗਰ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਧਾਤ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੀਤਲ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਾਰੀਗਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਰਕਸ਼ੌਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਸਨ।

ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਏ ਦੀ 2018 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਨਮੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਾਹਸਿਕ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੇ ਪੀਤਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ : ਵਨ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਵਨ ਪ੍ਰੋਡਕਟ (ਓਡੀਓਪੀ)।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਰਲ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੀ - ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੇਕੇ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਸਮੁਦਾਏ ਨੂੰ ਸਸਕਤ ਬਣਾਉਣਾ। ਅੱਜ, ਇਹ ਸ਼ਿਲਪ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਮਾਣ ਵਧਿਆ, ਆਮਦਨ ਵਧੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੋ ਕਦੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਮਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਹ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਸਮਿੱਧੀ ਦਾ ਮਾਡਲ ਬਣ ਗਿਆ।

ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਏ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2025 ਤੱਕ, ਓਡੀਓਪੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 770 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਉੱਦਮੀਆਂ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਅੱਜ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕ ਬਦਲਾਅ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਹਿਲ ਹੈ।

ਓਡੀਓਪੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

- ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ
- ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਣ
- ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ
- ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਸੰਭਾਲ
- ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ
- ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਚਨਾ
- ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਪਛਾਣ

ਓਡੀਓਪੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਨੇਕੇ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲ ਨੇ ਆਮਦਨ ਵਧਾ ਕੇ, ਮਾਰਕੀਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰੀ ਮੁੱਲ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਠੋਸ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਓਡੀਓਪੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਈ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਟਿਕਾਊ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇੰਜਣ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਫਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀ ਐਂਡ ਇੰਟਰਨਲ ਟ੍ਰੇਡ (ਡੀਪੀਆਈਆਈਟੀ) ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਓਡੀਓਪੀ ਪਹਿਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਨੇਕੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਆਰਥਿਕ ਇੰਜਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਹਿਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ:

ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ	ਖੇਤਰੀ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ।
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਉੱਦਮਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ	ਕਿਸਾਨਾਂ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ, ਬੁਣਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾ ਕੇ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ	ਘਰੇਲੂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੈਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ, ਵੇਕਲ ਫੌਰ ਲੋਕਲ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟਸ ਐਜ਼ ਐਕਸਪੋਰਟ ਹੱਥ ਵਰਗੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
ਬਾਜ਼ਾਰ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣਾ	ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾਰਕੀਟ ਲਿੰਕੇਜ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਈ-ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ (ਜੀਈਐੱਮ) 'ਤੇ ਇੱਕ ਡੈਡੀਕੇਟਿਡ

ਓਡੀਓਪੀ ਸਟੇਰਫਰੰਟ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਓਡੀਓਪੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਚੋਣ ਢਾਂਚਾ

ਓਡੀਓਪੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਇਸ ਦੇ ਲਚਕੀਲੇ ਪਰ ਸਟ੍ਰਕਚਰਡ ਗਵਰਨੈਂਸ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਓਡੀਓਪੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀ ਐਂਡ ਇੰਟਰਨਲ ਟ੍ਰੇਡ (ਡੀਪੀਆਈਆਈਟੀ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੀਪੀਆਈਆਈਟੀ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ 1,200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਓਡੀਓਪੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਤੱਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਈ-ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ (ਜੀਈਐੱਮ)-ਓਡੀਓਪੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਓਡੀਓਪੀ ਉਤਪਾਦ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰੀਗਰ ਸਸਕਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼: ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਡਲ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਓਡੀਓਪੀ ਪਹਿਲ ਦਾ ਅਗਰਵਰਤੀ ਰਾਜ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਬਦਲਾਅ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡ ਸ਼ੋਅ (ਯੂਪੀਆਈਟੀਐੱਸ) 2025 ਵਿੱਚ, ਓਡੀਓਪੀ ਨੂੰ ਅਭੂਤਪੂਰਵ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਪਹਿਲ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਪੀਆਈਟੀਐੱਸ 2025 ਵਿੱਚ ਓਡੀਓਪੀ ਪਵੇਲੀਅਨ ਵਿੱਚ 466 ਸਟਾਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 20.77 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਲੀਡਸ ਅਤੇ ਡੀਲ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਹਾਕੁੰਭ 2025 ਦੌਰਾਨ, ਓਡੀਓਪੀ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਕਾਰੀਗਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ। ਇੱਕ ਖਾਸ 6,000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਇਕੱਠੇ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਬ੍ਰੇਕਡ, ਕੁਸ਼ੀਨਗਰ ਕਾਲੀਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਕਾਂਚ ਦੇ ਬਰਤਨ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਦੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖਿਡੌਣੇ, ਮੈਟਲ ਹੈਂਡੀਕਰਾਫਟ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ 75 ਜੀਆਈ-ਟੈਗ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਖਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ 34 ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਰ

- ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ 76 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ 2017-18 ਵਿੱਚ 88,967 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2023-24 ਵਿੱਚ 1.71 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।
- ਓਡੀਓਪੀ ਮਾਰਜਿਨ ਮਨੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 6,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਓਡੀਓਪੀ ਸਕਿੱਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਤੇ ਟੂਲਕਿੱਟ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 1.25 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਓਡੀਓਪੀ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਓਡੀਓਪੀ ਟੂਲਕਿੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੀਐੱਮ ਏਕਤਾ ਮਾਲ: ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ

ਪੀਐੱਮ ਏਕਤਾ ਮਾਲ (ਯੂਨਿਟੀ ਮਾਲ) ਨੂੰ ਓਡੀਓਪੀ, ਜੀਆਈ ਅਤੇ ਹੈਂਡੀਕਰਾਫਟ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਖਾਸ ਰਿਟੇਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇਅ ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤੈਅ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪਹੁੰਚ, ਬਿਹਤਰ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵੱਧ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ

- ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਸ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੀ ਛੱਤ ਹੇਠਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਸਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 5,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਆਜ-ਮੁਕਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰਾਜ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
- 27 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 29 ਯੂਨਿਟੀ ਮਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ, ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਈਨਬੋਰਡ ਅਤੇ ਐਕਸਪੀਰੀਅੰਸ ਜ਼ੋਨ, ਥੀਏਟਰ ਅਤੇ ਫੂਡ ਕੋਰਟ ਵਰਗੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਹੈ।
- ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਵਾਮਿਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨਾਲ ਪਬਲਿਕ-ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਮਾਡਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਓਡੀਓਪੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਿਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਕੇਂਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਾਰੀਗਰੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਹਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਉਤਪਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਤਮਨਿਰਭਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ, ਜੀਵੰਤ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਓਡੀਓਪੀ ਦੀ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਪਹੁੰਚ

ਓਡੀਓਪੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਨੇਖੇ, ਹਾਈ-ਕੁਆਲਿਟੀ ਅਤੇ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਵਿਖਾ ਕੇ ਗਲੋਬਲ ਇਕਾਨੋਮੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ :

- 80 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਐਗਜ਼ਿਬਿਸ਼ਨ, ਸ਼ੋਅਕੇਸ, ਓਡੀਓਪੀ ਨੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਗਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- ਓਡੀਓਪੀ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗਿਫਟਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਟੋਰ ਓਡੀਓਪੀ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ (ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ 2 - ਮੁਸਤਫਾ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹੈਰੀਟੇਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੁਵੈਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ - ਹਕੀਮੀ ਸੈਂਟਰ)।

ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼: ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਚ 'ਤੇ ਚਮਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਓਡੀਓਪੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਿਲਪਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹੇ, ਉਹਨਾਂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਮੰਚ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਦੇ ਚਮਕਦੇ ਪੀਤਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੀਐੱਮ ਏਕਤਾ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗਿਫਟ ਹੈਂਪਰਸ ਤੱਕ, ਓਡੀਓਪੀ ਨੇ ਲੋਕਲ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੌਰਵ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਮੈਕੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ" ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪਛਾਣ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਨਵੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀਐੱਮ ਏਕਤਾ ਮਾਲ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕਲ ਗਲੀਆਂ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰ ਕਾਰੀਗਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਲਪ ਨੂੰ ਚਮਕਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਪੀਆਈਬੀ ਰਿਸਰਚ

ਸੰਦਰਭ :

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ:

- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1956610>
- https://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/pms-address-during-inauguration-of-uttar-pradesh-international-trade-show-in-greater-noida/

ਪੂਰਵੋੱਤਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ:

- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2201421®=3&lang=1>

ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲਾ :

- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2149738>

- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2149738®=3&lang=2>
- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2144649>
- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1855279>
- <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1847863>
- <https://www.pib.gov.in/PressReleaseDetail.aspx?PRID=1897408>

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮ ਮੰਤਰਾਲਾ:

- <https://www.pib.gov.in/PressReleaseDetailm.aspx?PRID=2149387>

ਹੋਰ:

- <https://odopup.in/en/article/Moradabad>
- invest.up.gov.in/wp-content/uploads/2023/02/One-District---One-Product-Scheme-2018.pdf
- https://static.investindia.gov.in/s3fs-public/2025-08/20250819_v32_odop_product_list.pdf
- <https://www.india.gov.in/spotlight/one-district-one-product-odop>
- <https://odopup.in/en/page/achievements>
- https://odopup.in/site/writereaddata/UploadedPressRelease/pdf/C_202003141146210466.pdf
- <https://invest.up.gov.in/wp-content/uploads/2021/08/press-release-29aug21-1.pdf>
- <https://odopup.in/en/article/varanasi>
- <https://odopup.in/en/article/Gorakhpur>
- <https://www.investindia.gov.in/blogs/prime-minister-ekta-mall-fostering-unity-and-empowering-odop-artisans>

[Click here to see pdf](#)

PIB Research